

BOEKBESPREKINGEN

G. NEIL JENKINS. *The Physiology of the Mouth*. Oxford, Blackwell Scientific Publications 1954. 228 blz.

De vraag of het verschijnen van dit boek gerechtvaardigd is, kan naar de mening van de referent slechts met een volmondig ja worden beantwoord. Het boek voorziet in een bepaalde leemte. Het enige werkelijk uitstekende boek, dat tot nog toe ter beschikking van de tandheelkundige studenten stond was Leicester's „Biochemistry of the teeth". Misschien een kleine $\frac{2}{3}$ van Jenkins' boek houdt zich met identieke problemen bezig, maar Jenkins behandelt deze zaken veel uitvoeriger dan Leicester. Voorts zijn er nog een aantal hoofdstukken in Jenkins' werk opgenomen, die zich met vraagstukken bezighouden, waarover Leicester weinig zegt, b.v. over saliva, speech, mastication and deglutition.

Wat belangrijker mag worden genoemd is de omstandigheid, dat Jenkins rekening heeft gehouden met de allernieuwste resultaten van onderzoekingen. Zijn boek is dus in een woord up to date. En er is zoals bekend heel veel veranderd in onze opvattingen ten aanzien van verschillende kwesties in de 6 jaren na het verschijnen van Leicester's boek. Wij wijzen slechts op onze veranderde inzichten over de calcificatie en over de aard van het glazuur-eiwit.

Meer recent dan Leicester is „Oral Physiology" van O'Rourke-Miner. Van dit werk onderscheidt zich het boek van Jenkins door zijn veel gelukkiger keuze en indeling van de stof.

Wat betreft structuur en stijl, referent heeft moeite om niet in superlatieven te vervallen. Uitermate ingewikkelde vraagstukken worden door een systematische indeling en door een heldere en eenvoudige stijl (het vermijden van lange volzinnen) begrijpelijk en duidelijk naar voren gebracht. Men kan in het hele boek welhaast geen zin of zelfs woord vinden, dat ten overvloede is gebezigd. In het kort, het heeft alle hoedanigheden om het tot een klassiek voorbeeld van goed auteurschap te maken. De keuze van de afbeeldingen is door dezelfde volledigheid en tevens soberheid gekenmerkt als de tekst.

In zijn voorwoord noemt Jenkins zelf enige onderwerpen, die uitvoeriger zijn behandeld dan misschien strikt noodzakelijk zou zijn voor tandheelkundige studenten. Naar het oordeel van referent behoeft dit geen beletsel te zijn tot het invoeren van het werk als leerboek op onze universiteiten. In ieder geval zou het naar het oordeel van referent nuttig zijn, indien onderzoekers op dit gebied rekening zouden houden met de kritische en heldere visie op tandheelkundig-biologische en biochemische problemen, die het boek eigen zijn.

Jenkins' boek is onderverdeeld in 13 hoofdstukken.

I Calcium and Phosphor metabolism, II Chemische samenstelling der tanden, III Calcificatie, IV Formatie en Calcificatie van tandweefsels, V Doorlaatbaarheid, VI Tanddoorbraak, VII Invloed van hormonen op het tandweefsel, VIII Invloed van het dieet, IX Het speeksel, X Physiologische factoren in caries dentium, XI Kauwen en slikken, XII Gewaarwordingen in de mond, XIII Spraak.

Egyedi

M. MATHIS—W. WINKLER: *Zahnheilkunde und innere Medizin*. Dritte Aufl. Joh. Ambr. Barth, Verlag. Leipzig 1956. 345 blz., 24 DM.

Met recht gebruiken de auteurs de titel „Zahnheilkunde und innere Medizin“. De tandheelkunde komt dus op de eerst plaats, de interne geneeskunde op de tweede. Het is n.l. voorzover referent het ziet de bedoeling der schrijvers een naslagwerk te geven voor tandartsen, die zich willen oriënteren ten aanzien van de grensproblemen van tandheelkunde en de interne kliniek.

Wanneer men dit werk vergelijkt met soortgelijke compendia, valt de beperking op, die de schrijvers zich bewust hebben opgelegd. Zo zijn b.v. in het bekende Amerikaanse boek „Internal Medicine in Dental Practice“ 100 van de 500 bladzijden gewijd aan een systematische beschrijving van hart- en vaatziekten, waarmede de tandarts zelden in aanraking komt, terwijl Mathis en Winkler niets zeggen over b.v. endocarditis en angina pectoris. Wel houden de auteurs zich bezig met een zeer uitvoerige beschrijving van onderwerpen waaraan de praktische tandarts wat zou kunnen hebben b.v. kwesties betreffende vitaminen, haardinfectie-problemen, bloedziekten enz.

Bij een vergelijking van het onderhavige werk met b.v. J. M i s c h, Lehrbuch der Grenzgebiete der Medizin und Zahnheilkunde constateert men met voldoening de eenheid van opvatting van het besproken werk t.a.v. dat van M i s c h, waaraan vele auteurs hebben medegewerkt. Men moet het dan maar op de koop toenemen, dat in enkele hoofdstukken de individualistisch getinte zienswijze van M a t h i s (b.v. t.a.v. de antibiotica) naar voren komt.

Het boekwerk, dat sinds 1940 zijn derde druk beleeft is overal grondig aan de nieuwe vondsten aangepast en zal zijn weg naar de lezer wel vinden. E g y e d i

Dr. Med. HERMANN MATHIS: *Erkrankungen der Mundschleimhaut*. 2e druk, 88 bladz., 11 afbeeldingen in kleurendruk, 68 zwart/wit afbeeldingen; uitgave J. A. Barth, Leipzig 1956, prijs DM 12,50.

De tweede druk, die van deze monografie verscheen is vrijwel gelijk aan de eerste uitgave. De volgende onderwerpen worden behandeld: de oppervlakkige veranderingen van het slijmvlies (waarbij in een aantal schematische afbeeldingen duidelijk wordt aangegeven welke *weefselverandering* aan de betreffende afwijking ten grondslag ligt):

de infectie ziekten, voor zover deze in de mond aanleiding geven tot zichtbare verschijnselen; de tetanus en de actinomycose; de veranderingen tengevolge van ontstekingen; de leucoplakie en het carcinoom van het mondslijmvlies; de verschijnselen in de mondholte bij storingen van de bloedvormende organen; de pigmentaties van het mondslijmvlies.

De waarde van dit boekje is mijns inziens in de eerste plaats gelegen in de ruime en over het algemeen duidelijke illustratie alsmede de beschrijving van de klinische ziektebeelden; waar de schrijver zich op theoretisch terrein gaat begeven komen zijn uiteenzettingen en conclusies mij minder geslaagd voor.

H. H. W. Verdenius